

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ในธุรกิจขนาดเล็ก ความจำเป็นที่จะต้องอาศัยรายงานจากข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการตัดสินใจอาจจะไม่มีความสำคัญเท่าใดนัก ทั้งนี้เพราะข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อการตัดสินใจมีไม่มาก เมื่อธุรกิจขยายตัวและสลับซับซ้อนขึ้น รายงานจากข้อมูลทางการบัญชีกลายเป็นสิ่งสำคัญและมีประโยชน์มากขึ้น การบัญชีบริหารเริ่มเข้ามามีบทบาทในการเสนอข้อมูลทางการเงินแก่ผู้บริหาร เพื่อวัตถุประสงค์ในการวางแผนและควบคุมการดำเนินงานในปัจจุบัน และใช้ในการตัดสินใจในปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นกรณีพิเศษ รวมทั้งใช้ในการวางแผนการดำเนินงานในระยะยาวด้วย

วัตถุประสงค์หลักของการบัญชีคือ การให้ข้อมูลทางการเงินที่เป็นประโยชน์สำหรับการตัดสินใจแก่ผู้ใช้งบการเงิน ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารภายในหรือนุคคลภายนอก วิธีการบัญชีมีหลายวิธี บางวิธีเป็นหลักการบัญชีที่ยอมรับกันโดยทั่วไป แต่ไม่ค่อยจะมีประโยชน์ในเชิงการบริหารงาน บางวิธีเป็นวิธีที่มีประโยชน์สำหรับการบริหารงาน แต่ไม่ใช่หลักการบัญชีที่ยอมรับกันโดยทั่วไป

แนวความคิดในเรื่องวิธีต้นทุนแปรได้ (Variable Costing) เป็นตัวอย่างที่เห็นได้ชัดในเรื่องการให้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ในด้านการจัดการแก่ผู้บริหารภายใน แต่ไม่ถูกต้องที่จะใช้รายงานต่อบุคคลภายนอก หากกิจการตระหนักใน ความสำคัญของการได้มาซึ่งข้อมูลทางการเงินจากแนวความคิดของวิธีต้นทุนแปรได้แล้ว ระบบการจัดเก็บข้อมูลทางการบัญชีควรจะเป็นไปในแนวที่จะรวบรวมข้อมูลทางการบัญชีให้ตรงกับวัตถุประสงค์ทั้งสองอย่าง กล่าวคือ ใช้รายงานได้ตรงตามความต้องการของผู้บริหารภายใน และในขณะเดียวกันก็เป็นระบบบัญชีที่ใช้ได้ หากจะนำมาเสนอต่อบุคคลภายนอก โดยเพียงแต่ทำการปรับปรุงเพียงเล็กน้อย

วัตถุประสงค์ของการศึกษาและค้นคว้า

ปัจจุบันการจัดทางการเงินในประเทศไทยมักเน้นหนักในเรื่องของการกำหนดมาตรฐาน เพื่อรายงานบุคคลภายนอก ธุรกิจส่วนมากมองเห็นความสำคัญของการบัญชีเพื่อประโยชน์ในการบริหารงานภายในกิจการน้อยมาก การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้มีเป้าหมายที่จะแนะนำถึงประโยชน์และข้อจำกัดของวิธีต้นทุนแปรได้ ศึกษาแนวทางในการแก้ปัญหา การเก็บรวบรวมข้อมูลต้นทุน และวิธีการบัญชีต้นทุน รวมถึงประโยชน์จากการอาศัยเครื่องจักรประมวลผล เข้าช่วยงานด้านการบัญชีเพื่อลดการทำงานที่ซ้ำ ๆ ซาก ๆ และให้ข้อมูลทางการบัญชีที่มีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารภายในในด้านการวางแผน การควบคุม และการตัดสินใจในการดำเนินงานเฉพาะเรื่องได้อย่างรวดเร็วและทันเวลา

ขอบเขตของการศึกษาและค้นคว้า

ผู้เขียนมีความมุ่งหวังที่จะศึกษาถึงวิธีปฏิบัติทางการบัญชีซึ่งนำมาใช้กับวิธีต้นทุนแปรได้ มีปัญหาหรืออุปสรรคอย่างไร และจะแก้ไขได้อย่างไร แต่ก่อนที่จะเข้าถึงรายละเอียดทางการบัญชี ผู้เขียนเห็นว่าควรจะได้ทำความเข้าใจเบื้องต้นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแนวความคิดของวิธีต้นทุนแปรได้ เสียก่อน พร้อมทั้งแสดงผลของการวิเคราะห์ทั้งกำไรขาดทุน เปรียบเทียบวิธีนี้กับวิธีที่นิยมใช้ทั่วไป คือวิธีต้นทุนรวม (Absorption Costing) อย่างละเอียด เพื่อให้เห็นถึงข้อแตกต่างที่แท้จริง ดังที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ ๒ บทที่ ๓ เป็นการกล่าวถึงปัญหาและข้อควรระวังโดยทั่วไปที่จะต้องพบ หากนำเอาวิธีการบัญชีต้นทุนแปรได้มาใช้ ในบทที่ ๔ เป็นการศึกษาถึงประโยชน์ของการจัดบันทึกข้อมูลทางการบัญชีด้วยเครื่องจักรประมวลผล โดยอาศัยรหัสบัญชีในแผนผังบัญชี ในกรณีที่เป็นกิจการขนาดใหญ่ซึ่งมีรายการทางการบัญชีมาก บทที่ ๕ และ ๖ เป็นการศึกษาถึงระบบและวิธีการบัญชีอันเป็นแนวทางหนึ่งในการแก้ปัญหาที่จะเกิดขึ้นตามบทที่ ๓ โดยในบทที่ ๕ ได้กล่าวถึงการวางรูปบัญชี โดยเน้นถึงวิธีการบัญชีต้นทุน ซึ่งมีการใช้ประโยชน์จากการจัดวางศูนย์ต้นทุน (Cost Center) ตามขั้นตอนการผลิต เพื่อใช้เป็นหน่วยรวบรวมค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในโรงงาน พร้อมด้วยผังบัญชี (Chart of Accounts) และรหัสบัญชีที่เกี่ยวข้อง นอกจากนั้นเป็นการกล่าวถึงนโยบายการบัญชีที่เกี่ยวกับสินค้าคงเหลือ บทที่ ๖ ได้กล่าวถึงวิธีปฏิบัติทางการ

บัญชีอย่างละเอียดในเรื่องต่าง ๆ ดังเช่น พัสดุ ค่าแรง และการขาย เป็นต้น บทที่ ๗ เป็นการกล่าวถึงรูปแบบของรายงานภายในซึ่งเป็นรายงานสำหรับผู้บริหารในลักษณะเปรียบเทียบกับแผนงานที่กำหนดไว้ และเน้นถึงความรับผิดชอบของผู้บริหารระดับต่าง ๆ ในบทที่ ๘ ซึ่งเป็นบทสุดท้าย เป็นบทสรุปและข้อเสนอแนะตามความเห็นของผู้เขียน

ประโยชน์ที่ได้จากการศึกษา

นับวันข้อมูลทางการบัญชีจะมีความสำคัญยิ่งขึ้นสำหรับการดำเนินงานในธุรกิจขนาดใหญ่ เป็นที่คาดหมายว่าหากผู้บริหารภายในตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูลทางการบัญชีอย่างจริงจัง (การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการกำหนดวิธีการทางการบัญชีที่เหมาะสม เพื่อจัดเก็บข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพในอีกรูปแบบหนึ่ง) อันมีผลต่อการเสนอรายงานผลการดำเนินงานในเชิงการบริหารงานด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง และทันเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจซึ่งกำลังให้ความสนใจที่จะนำ เครื่องจักรประมวลผลเข้ามาช่วยงานด้านการบัญชี และงานจัดระบบข่าวสารเพื่อการจัดการ (Management Information System) นอกจากนี้ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษานี้ยังเป็นประโยชน์แก่นักบัญชี นิสิตนักศึกษา และบุคคลทั่วไปผู้สนใจอีกด้วย

วิธีค้นคว้าและวิจัย

เนื่องจากวิธีต้นทุนแปรได้ มีผู้นิยมใช้น้อยมากในประเทศไทย การศึกษาค้นคว้าจึงได้ใช้ข้อมูลจากบริษัทปูนซีเมนต์ไทย จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทใหญ่แห่งหนึ่งซึ่งมีการดำเนินงานในรูปแบบของ Holding Company และบริษัทในเครือ โดยมีการจัดวางระบบบัญชีและระบบรายงานต่าง ๆ ไปตามแนวความคิดของวิธีการบัญชีต้นทุนแปรได้ ส่วนข้อมูลอื่น ๆ ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือที่เกี่ยวกับ การบัญชีต้นทุน การบัญชีบริหาร การบัญชีภาษีอากร และคู่มือการปฏิบัติงานทางการบัญชีของ เครือซีเมนต์ไทย